

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — Poverjeništvo Ljubljana.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankantnih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak teden. Naročnina letno 60 Din., za tuzemstvo 80 Din. Člani po UJU plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. čeh. rač. 11.197. Telefon 3112.

Pred ustanovitvijo Vseslovenskega učiteljskega saveza.

Ze nad leto dni se vršijo predpriprave in pogajanja med čehoslovaškim, poljskim, bolgarskim in jugoslovenskim učiteljskim gleda ustanovitve »Saveza slovenskega učiteljskega«.

Ideja o ustanovitvi tega Saveza se je porodila že v prvih povojnih letih, vendar je ostala dolgo dobo le ideja in ni bilo upanja za njeno realizacijo. V zadnjem času je postala misel na realizacijo aktualnejša in danes je že povsem gotovo dejstvo, da stojimo tik pred združitvijo vsega slovenskega učiteljskega v enotno organizacijo.

Po končanih predpripravah je bilo treba sestaviti projekt pravil, določiti dan kongresa in pripraviti vse potrebno za dan, ko bodo delegati vsega slovenskega učiteljskega manifestirali za skupno idejo.

V ta namen se je vršil dne 26. in 27. februarja v Beogradu sestanek čehoslovaških in poljskih učiteljskih delegatov s člani Izvršnega odbora in beogradskega poverjenišva UJU. Češko učiteljsko sta zastopala Miroslav Hrejša, upravitelj osnovne šole in Emanuel Vlasak, učitelj, oba iz Prage; iz Poljske pa sta dospela Kazimir Maj in Mihajlo Vavžinovski, oba iz Varšave. Bolgarski delegati niso prišli na ta sestanek, opravičili so se in izjavili za sodelovanje v tem Savezu. Pričačuje se tudi, da pristopijo tudi ruski učitelji iz vseh krajev v skupni Savez.

Oba dneva, določena za razgovore, so delegati pridno izrabili in izpolnili z neprekinjenim delom. Na sestanku ni prišlo do diferenciranih naziranj in nesoglasij, marveč so delegati v prisrčni izmenjavi misli dosegli popolno soglasje v vseh vprašanih in sprejeli vse projekte. Dosežen je bil sporazum tudi v vseh podrobnostih.

Na ta način je bila vzpostavljena največja vzajemnost v splošno-slovenski šolski operaciji in v skupnem delu za ustvaritev splošno-slovenske učiteljske zajednice s šolsko, kulturno in praktično smerjo.

Sprejet je bil projekt pravil za organizacijo Saveza slovenskega učiteljskega. Projekt bo končno veljavno sprejet na prvem kongresu.

Dosežen je bil tudi sporazum glede stalnega predsedstva, ki mora biti iz istega mesta iz katerega je na kongresu izvoljeni predsednik. V drugih prestolicah slovenskih držav, bi obstojala tajništva, ki bi tvorila skupno s predsedništvom savezni odbor. Ta odbor bi moral voditi vse posle zajednice. Savez bi pristopil tudi kot član k Internacionalni federaciji učiteljskih udruženj.

Dosežen je bil tudi sporazum za izdajanje centralnega glasila Saveza, ki bi bilo pisano v vseh slovenskih jezikih. Po potrebi bi se članki tudi prevajali.

Predvidena je ustanovitev raznih prosvetnih ustanov, kot so n. pr. razstave šolskih, pedagoških in mladinskih knjig, knjižnice in šolski muzeji. Vse razstave bi morale imeti po več posameznih izvodov, da bi se uredile po vseh slovenskih prestolicah enake stalne zbirke, knjižnice, razstave in muzeji.

Končno je bil določen tudi dan kongresa, na katerem bodo predloženi vsi projekti in ideje celokupnemu slovenskemu učiteljskemu, da jih sprejme in ustanovi Slovenski učiteljski Savez.

Kongres se bo vršil v Poznanju na Poljskem dne 11., 12. in 13. julija. A od 8. do 11. julija bi se tam vršil pedagoški kongres. Predvideni so za ta kongres razni govori, razprave, poročila o šolstvu in organizacijah in kongres bi potrdil in definitivno organiziral Savez slovenskega učiteljskega.

Moj prvi dekliški krožek.

Izvenšolsko delo učiteljic.

Pisali so mi, da bi napisala kaj o svojem dekliškem krožku. Več tovarišic je, ki jim kliče o izvenšolskem delu učiteljstva, ni bila le bežna misel, ampak so to idejo realizirale. Saj jih je že lepa vrsta, ki žrtvujejo dneve in večere svojim dekliškim krožkom, ki so jih ustanovile na inicijativno koga drugega, ali pa na zahtevo lastne duše.

Morda bi bilo prav in dobro, ko bi slednja izmed vseh teh tovarišic, sporočala v našem glasilu o uspehu in neuspehu, o težavah in veselju svojega dela, da bi se druga pri drugi učile, kako doseči uspeh, kako se izogniti neuspehu. Pa kljub temu ne bi smeli biti krožki kopiranje drug drugega, ampak bi imel vsak pečat učiteljske osebnosti.

Dekliški krožki so pa tudi dober pripomoček, da se približamo ljudstvu. Ko si si enkrat pridobila zaupanje pri dekletih, boš lažje prišla do mater in prirejala tudi zanj materinske večere. Četrto leto sem nastopila službo v isti vasi. Četrto leto sem nastopila in hodila dan za dnem k malim. Ne rečem, da v šoli ni bilo uspehov, a vendar sem se nešteto krat zdržnila ob misli, da sem samo najemnik, ki pride in gre, da sem samo uradnik, ki presedi svoje ure v pisarni, za katero mu potem ni več mar. Čutila sem, da je premalo samo delo v šoli, da narod zasluži več. Sklenila sem, da povabim dekleta, ki sem jih bolj poznala, da se katerikrat sestanemo in kaj pogovorimo. Ko pa sem sprožila to misel, sem uvidela, da je več deklet, ki bi želele se priučiti raznim ročnim delom, za kar v šoli niso imele priložnosti. G. upravitelja sem prosila za šolsko sobo in tako se je iz misli na privatne sestanke izemil dekliški krožek.

Prvikrat smo se zbrale 15. oktobra. Bil je tako deževen in žalosten dan, da, ko bi bila babjevrna, bi bila že pred začetkom lončala. Deklet je prišlo nad moje pričakovanje 21. Podala sem jim nekaj misli o potrebi izobrazbe, nato smo se v medsebojnem razgovoru pomenile. Same so si izbrale, da bi se vršili krožki dvakrat tedensko; v ponedeljek in četrtek od 19.—22 ure. Prevzele so nase stroške za razsvetljavo, takoj pričele zbirati denar za šest svetilk, ki smo si jih morale nabaviti. Večina deklet ni bila vajena mašejnju nogavic, zato sem naročila za prvi redni sestanek »Vse s seboj raztrgane nogavice«. Vedela sem, da dekletom krparija ne diši, zato sem z napetostjo pričakovala ponedeljka, koliko jih pride. Kako sem bila presenečena, ko jih je prišlo 40 in vsaka s svojim delom. Pozneje jih je bilo celo 45. Ker pa so odšle v službe jih je sedaj 42.

Prvi večer smo mašile nogavice, drugi večer perilo, ko pa sem rekla, naj prineso raztrgano perilo, so enoglasno zatrdile, da krpat znajo. Pustila sem jim svobodo, pa smo začele na krpico razne ubode, gumbnice in vrste ročnega dela, ki mu niso bile vajene in za katere še imena niso vedele. Dokler so delale take vzorce sem bila ves večer od 7. do 10. ure zaposlena in o kakem predavanju ni bilo govora.

Sama še par mesecev nas loči od zgodovinskega trenutka, ko bo vse slovensko učiteljsko združeno v enotni organizaciji. Tudi slovensko učiteljsko mora poslati na ta kongres častno zastopstvo in zato ponavljamo poziv: Tovariši pripravljajte se!

Sama še par mesecev nas loči od zgodovinskega trenutka, ko bo vse slovensko učiteljsko združeno v enotni organizaciji. Tudi slovensko učiteljsko mora poslati na ta kongres častno zastopstvo in zato ponavljamo poziv: Tovariši pripravljajte se!

Ko so si pridobila že več spretnosti, so pričele s praktičnimi deli. Delajo za v kuhinjo, posteljno, namizno perilo, najrajši pa prigrinjalo za k postelji, in sicer na domače platno z Coton Perle DMC. Po cele dneve sem risala in nešteto krat prebadala risbe vse do polnoči, ker na domače platno se samo kopiranje ne pozna. »Ženski Svet«, »Vigred«, »Mladika« so mi bili izvrstni pripomoček v izbiranju in sestavljanju risb.

Ko je imela že vsaka svoje delo, sem šele lahko krenila k svojim mislim in načrtom: da naj se dekleta v krožku ne pričue samo ročnemu delu, ampak naj si obogate svojo dušo in izpopolnijo svoje praktične znanje. Vendar moram zdaj, ko imamo samo še mesec časa ugotoviti, da je čas od 15. oktobra do 31. marca s sestanki dvakrat tedensko 3 ure veliko prekratko, da bi izvedla vse, kar sem imela v načrtu.

Vadimo se tudi v računstvu, ki ga gospodinja tudi potrebuje. Jemljemo naloge iz življenja, ki jih dekleta kolikor mogoče sama sestavljajo, in sicer tako, da uporabljamo vse štiri vrste računanja. Pisale smo: položnice, nakaznice, sprejemnice, vozne liste, dopisnice in pisma. Pri tem sem jih seznanila z važnejšimi poštними določbami. Včasih tudi zapojemo.

Sicer jim pa predavam skoro slednji večer po 1½—2 uri. Izhodišče za vsa predavanja mi je »Knjiga o lepem vedenju«. Menim, da knjigo vsakdo toliko pozna, da ve, da ne vsebuje samo pravila o lepem vedenju, ampak je to knjiga, kjer mi je samo en odlomek tema za večurno predavanje. Koliko razpravlja samo o snagi! Zlasti koristno je poglavje o vedenju pri mizi in o serviranju. Veliko mi pripomoreta »Vigred« in »Ženski Svet«. Rada bi jim podala tudi kaj iz somatologije in higijene. — (Sistematično jim tudi o gospodinjstvu nisem še govorila, le tu in tam ob raznih priložnostih sem dala kakšen drobec. Mislim da je knjiga M. Lidvine »O gospodinjstvu« zelo priporočljiva. Zdaj so jo z nova založili, ko sem začela s krožki je nisem dobila, sicer bi bila kar z njo začela. Vem, da si v knjigah in v listih človek marsikaj lahko pridobi, vendar se ne morem otresti predsodka, da je vse bolj plehko, kar človek govori le iz knjig, ne da bi bil sam preizkušen, doživel ali vsaj v duši občutil in preživel, ne da bi v mrtvo črko vdihnil tudi nekoliko svoje duše. In radi tega predsodka se ne morem ogreti, da bi z dekleti razpravljala: O negji dojenčkov« in o »Materinstvu«. So to stvari, o katerih se mora govoriti z vso svetostjo. Sicer bo pa vsaka sama vedela, so li njena dekleta zrela že za take meditacije ali ne.

Ker je za človeka potrebno, da si oplemeni dušo in za dekleta tembolj, da se dvigne nad povprečnostjo, so dobre knjige, ki slika lepe ženske značaje, prav dobro sredstvo za to. Izbrala sem več takih knjig, ki govore zlasti o plemenitosti ženske duše, a dosedaj sem prečitala samo eno: »Odpoved

nesrečne žene«. Čitala sem jim sama, ker dekleta bi rade čim več napravile, ker žele imeti razstavo. Zato sem privolila i sama, da ljudje vidijo, da se nismo samo za luksuz sestajale tudi takrat, ko bi bil človek rajši počival, ker v začetku so imeli ljudje predsodke proti vsej stvari.

Hkrati naj opozorim vsako, ki začneja s krožki: Vsak začetek je težak. Rož je malo, trnja dovolj in nezmisel ljudi večih dušo bolno zazebe. Glavno je, da ti vest daje sankcijo tvojim dejanjem. Kakšna je bila moja pot, ni nujno, da bi vedele, povem pa lahko le toliko, da so me dekleta večkrat z bojaznijo vprašala, če bom radi tolikih neprijetnosti morda prenehala s krožki. Pa meni je bilo jasno: radi ljudi nisem začela, radi njih ne nehaj. In slednjič: vsaka dobra stvar ima nasprotnike.

Vprašali so me tudi, kakšno metodo imam. A ne bi vedela jasnega odgovora. Vse, kar delam, sloni na metodi ljubezni in se opiram na samodelavnost deklet. Stremim, da bi se mogle dvigniti nad povprečnostjo vsakega življenja, da ne bi bile samo stroji, za katere morajo misliti drugi. Da bi se zavedale svojih pravic, a tudi dolžnosti. Zdi se mi, da so krožki že sami na sebi važni vzgojni momenti. Koliko priložnosti je za premagovanje in zatajevanje in koliko za ugoditev medsebojnega občevanja! In duša vajena premagovanja in zatajevanja, bo lažje kos marsikateri težki življenjski nalogi.

To bi bilo nekaj misli, skromnih misli učiteljice, ki vodi letos prvič krožek. Čim bogatejša je učiteljčina duša in okovana njena osebnost, tem klenjša bodo zrna, ki jih bo sejala in tem globlje bodo kali. Morebitni neuspehi formalni, naj ne plajšijo nikogar, ker je nemogoče, da delo iz nesebično požrtvovalne ljubezni ne bi imelo uspehov.

Mimica Korenova,
Draščiči pri Metliki.

Ferijalni Savez učiteljskega.

—f Potovanje v Bolgarijo. Sklicujem XII. ferijalno zborovanje na veliki četrtek 28. marca ob 11. uri v salonu restavracije Miklič nasproti glavnega kolodvora v Ljubljani z glavno točko: Potovanje v Bolgarijo. Priglasencem sporočam, da naj pošljejo pristopni znesek po pošti nakazniči. Zeleti je, da se priglasijo pevci in pevke, da bo manifestacijsko potovanje kolikor mogoče lepo uspelo. — Za UFS.: Mrovlje.

Naša gospodarska organizacija.

UČITELJSKI ZDRAVILSKI DOM V
ROGAŠKI SLATINI, r. z. z. o. z.

vabi na svoj 9. redni občni zbor, ki se bo vršil na Veliko sredo, dne 27. marca 1929 ob 9. uri v poslopu mestne deške osnovne šole v Celju po sedečem dnevnem redu:

1. Poročilo načelstva o združnem poslovanju leta 1928.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev letnega računa 1928.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor ne bil sklepčen, se vrši eno uro pozneje na istem kraju in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki bo sklepal ob vsakem številu zastopanih združnikov.

Na Dolu pri Hrastniku, dne 10. III. 1929.
Načelstvo.

Mladinska Matica zaključil z 31. marcem termin za prijavo naročnikov. ★ Na poznejša naročila se ne bo ozirala!

LISTEK.

Značaj — temelj človeka.

Tu pa je najvažnejši cilj izvidništva: vzgojevati; ne pravim poučevati, Bog obvaruj, ampak vzgojevati, t. j. mladega fanta privesti do stopnje, da se iz lastnega nagiba uči, za kar je njegov značaj ustvarjen.

Opazujemo nekatere lastnosti, to je npr. v duševne, ki tvorijo značaj in kako bi dovedli dečka do tega, da bi se sam razvijal potom izvidništva.

Lastnosti, ki tvorijo značaj so: Čustvo spoštovanja (spoštljivost), čut časti, samozavest, veselje do življenja, smisel za humor in delavnost.

Čustvo spoštovanja vsebuje zvestobo Bogu, dolžnost napram bližnjemu in spoštovanje napram vsakomur. Za razvoj te lastnosti skavta je skavtova zaobljuba in 3. za-

* Skavtova zaobljuba: Obljubljam 1. da bom izpolnjeval dolžnosti napram Bogu, državnemu poglavarju in domovini; 2. da bom pomagal bližnjemu v sili; 3. da bom izpolnjeval skavtske zakone.

kon, ki se glasi: »Bodi koristen in pomagaj bližnjemu.« Gojijo pa to lastnost izvidniške vaje, n. pr. dobra dela, proučevanje prirode in misijonarsko delo.

Čut časti vsebuje zanesljivost in odgovornost. Tudi to lastnost goje skavti kakor kaže 1. zak. »Skavt si šteje v čast, da se mu more zaupati.« Vsebuje pa jo tudi obljuba in vsi skavtski zakoni. Goji se pa s prenosom odgovornosti na dečke.

Samovzgojo, ki jo tvorijo ubogljivost, štedljivost, treznost, dobra volja in čistost, zasledimo v mnogih zakonih, n. pr. 2. zak.: »Skavt je zvest kralju, domovini, staršem itd.« 7. zak.: »Skavt je ubogljiv.« 8. zak.: »Skavt se smeje in žvižga v vsaki težavi.« 9. zak.: »Skavt je štedljiv in 10. zak.: »Skavt je čist v mislih, besedah in dejanjih.«

Samovzgojo goje izvidniške vaje: Ta borna disciplina, vežbe, požarna bramba, vaje z izvidniškim vozom, hranilnice in nepušenje.

Nesebičnost vsebuje viteštvo, dobrotljivost (dobrohotnost), ljubezen do domovine, zvestoba in pravičnost. Zakoni »Bodi koristen.« »Skavt je prijatelj vseh ljudi in brat vsakemu skavtu, ne ozira se na pripadnost socialnega razreda.« »Skavt je vljuden.« »Skavt je prijatelj vseh živali.« gojijo to lastnost. Privzgojiti jo izkušajo z izvrševanjem dobrih del, ljubeznijo do živali, reše-

vanjem življenja, fair play pri igri in umetnostjo streljanja.

Samozaupanje dvigajo spretnost, upanje, pogum in žilavost. Goji ga 8. zak.: »Skavt se smeje in žvižga v vsaki težavi.« Izvidniške vaje, ki »krepe to lastnost so: pomorsko izvidništvo, plavanje, samotno izvidništvo, prva pomoč in taborjenje.

Inteligenco dvigajo: opazovanje, sklepanje, zdrava pamet in spomin. Sredstva, katerih se v to svrhu poslužuje izvidništvo so: sledenje, čitanje zemljepisnih kart, oglaševalna in samaritanska služba. Vse to pa vsebuje zakon »Skavt je koristen in pomaga drugim.«

Veselje do življenja in smisel za humor sta lastna vsem, ki spoznavajo lepoto v prirodi in umetnosti. Pripomočki izvidništva za dosego teh lastnosti so: »študij prirode, glasba, risanje in poezija. Gojijo jih zakoni: »Skavt je vljuden« in »Skavt se smeje in žvižga v vsaki težavi.«

Delavnost vzbuja: častihlepnost, zdravje, iznajdljivost, razne ročnosti in veselje. Ročnosti, pionirske vežbe, razne igre, telo vadba, hrana, znanje o zdravju, katerih se poslužuje izvidništvo, so sredstva, ki dvigajo dejavnost. Podpirata jo skavtska zakona: »Skavt se smeje in žvižga v vsaki težavi« in »Skavt je čist v mislih, besedah in dejanjih.«

Ta seznam našteva malone vse, kar se učimo pri izvidništvu. Torej je izvidništvo usmerjeno na izobrazbo značaja, ki je prvi korak do dobrega državljanstva.

Na tej osnovi dela sir Robert Baden Powell in njegovi pomočniki. Po 21letnem trudu družijo njegovi zakoni že malone dva milijona mladih in starih ljudi po vsem svetu. Najplemenitejše kronane glave in modrijant se jim že uklanjajo in vidijo v njih rešitev najtežjega vprašanja na svetu, sovraštva med narodi. Lek proti temu je ljubezen in spoštovanje med narodi. Proti drugim zlom pa duhovna in telesna preroditev ljudi.

Vsakomur, ki se količkaj peča za mladino tudi izven štirih šolskih sten in vidi v učenca človeka, ki bo že po nekaterih letih stopil v življenje in soodločeval o usodi človeške družbe, priporočam gornjo knjigo, ki se jo dobi v nemškem prevodu »Der Pfadfinderführer« in velja 52 Din. P. K.

Ure, zlatnine in srebrnine na obroke brez zvišanja cen pri urarju in juvelirju
M. JGERJEV SIN, Maribor
Gosposka ulica 15.